

مفهوم تربیت و اخلاق از دیدگاه اسلام

شهربانو کفاش^۱، زهرا میری^۲ سمیه دهمرده^۳، معصومه نظری^۴، زهرا شهرکی^۵، نگار کهخا^۶

۱- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شکوفه های دانش

۲- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شهید چمران

۳- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شهید چمران

۴- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شهید چمران

۵- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شهید چمران

۶- کارشناسی، علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک شهرستان زاهدان، آموزشگاه شهید چمران

[bagherl moosa@yahoo.com](mailto:bagherl_moosa@yahoo.com)

چکیده

اسلام هم اصالت فرد و هم تاثیر حیات اجتماعی در رفتار انسان را قبول دارد، اما اسلام اعمال انسان را محدود به اعمال و رفتار نمی کند، بلکه برای وجود انسان، یک بعد فکری، عقلانی و روحی قائل است اسلام عواطف و احساساتی که انسان دارد، مانند قدرت اخلاقی و آزادی اراده. همه اینها را به رسمیت شناخته و هیچ وقت، انسان را در سطح حیوان تنزل نمی دهد و آن فرض را نمی پذیرد که انسان چند درجه رشد بیشتری از حیوان دارد. بنابراین در تربیت اسلامی، اسلام تمام جوانب وجود انسان را در نظر می گیرد. در جنبه فردی فرد را قابل رشد و آموزش و تربیت می داند، اسلام در عین حال راجع به جامعه، قوم و ملت بحث می کند و بخاطر نقشی که جامعه در حیات افراد دارد، پیامبران و راهنمایان را فرستاد تا با ارائه دستورالعملهای مفید هم حیات فردی شخص و هم حیات جمعی او را هدایت کند؛ در صورتی که آموزشهای غیر دینی و نظامهای تربیتی موجود در غرب که فرد و یا جمع را اصل می دانند؛ فعالیتهای بدنی و فعالیتهای حسی را پایه و اساس یادگیری انسان تلقی می کنند و به هیچ وجه انسان را در مقابل محیط، از برخورداری اراده و اختیار متنعم نمی دانند، یعنی تصور می کنند انسان تابع محیط و جمع است. تربیت به معنای هدایت فرد است، وقتی می گوییم تعلیم و تربیت، هدایت فرد است.

واژگان کلیدی: تربیت از منظر اسلام- تربیت از منظر رسو- حیات اجتماعی- فلسفه ی تعلیم و تربیت

مقدمه

فلسفه ی تعلیم و تربیت که بخش مهمی از علوم تربیتی و عمدتاً نظری و فلسفی است، قدمتی دیرینه دارد و از دیر زمان همواره دست خوش تحولات گوناگونی بوده است. متفکران غربی به فراخور جامعه ای که در آن زندگی می کنند ایدئولوژی حاکم بر آن جامعه، با مسائل و مشکلات فرهنگی، آموزشی و تربیتی خاص خود مواجه اند. آنان دیدگاه ها و نظراتی را ارائه می دهند و افکار و اندیشه های دیگران را در بوته ی نقد می گذارند اما این جالش افکار سبب شفاف شدن موضوعات و باید ها و نباید های تربیتی میگردد و تبلور اندیشه ها و در تمام مراحل تاریخ، نتیجه ی مسلم شیوه های تربیت، شکوفایی و رشد آن و نقش موثر آن در زندگی فردی و اجتماعی